

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/35/2020
Identifikačné číslo spisu:	8116011043
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8116011043.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému Branislavovi Ondrejovi pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a), c) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 24. júna 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného Branislava Ondreja proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. apríla 2018, sp. zn. 2To/47/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Z. T. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 18. júla 2017, sp. zn. 1T/55/2016, uznal obvineného Z. T. vinným zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a), c) Trestného zákona účinného do 3. júla 2013, s poukazom na § 138 písm. g) Trestného zákona účinného do 3. júla 2013, na tom skutkovom základe, že

predložil poškodenej W. M. na podpis zmluvu o bezúročnej pôžičke na sumu 39.000 eur a zmluvu o zriadení záložného práva k bytu v jej vlastníctve v B., na ul. D. č. XXXX/XX, ktorú táto 7. júna 2013 v Prešove na Notárskom úrade JUDr. F., v domnení, že podpisuje ako ručiteľka zmluvu o zriadení záložného práva k predmetnému bytu za účelom poskytnutia pôžičky vo výške 7 000 eur jej synovi B. M. na úhradu jeho záväzku voči spoločnosti R., s. r. o. podpísala, pričom obžalovaný Z. T. po tom, čo prevzal od Y. M. sumu 39 000 eur, uhradil iba splatný záväzok voči spoločnosti R., s. r. o. vo výške 6 483,94 eura a zvyšnú sumu svojvoľne použil na nezistený účet, čím takto zaniklo záložné právo k predmetnému bytu poškodenej W. M. v prospech spoločnosti R., s. r. o. a vzniklo záložné právo k predmetnému bytu v prospech Y. M. a následne 28. novembra 2013 v Prešove na Notárskom úrade JUDr. Č. obžalovaný Z. T. predložil poškodenej W. M. na podpis kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k predmetnému bytu v jej vlastníctve na V.M. K. za kúpnu cenu 40 000 eur, ktorú poškodená W. M. podpísala v domnení, že podpisuje listiny potrebné k úprave existujúceho záložného práva k predmetnému bytu z titulu ručenia za úhradu pôžičky poskytnutej spoločnosti R., s. r. o., pričom kúpnu cenu poškodená W. M. nikdy neprevzala a Y. M. bola za účelom výmazu jeho

záložného práva k predmetnému bytu na jeho účet prevedená suma 30 000 eur a to z hypotekárneho úveru poskytnutého V. K. a zabezpečeného záložnou zmluvou k uvedenému bytu v prospech hypotekárneho veriteľa SLSP, a. s., čím takto zneužitím neznalosti a dôverčivosti osoby vyššieho veku, tým, že došlo k prevodu vlastníckeho práva k predmetnému bytu z poškodenej W. M. na V. K. spôsobil poškodenej W. M., nar. X. I. XXXX, škodu vo výške najmenej 40 000 eur.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona účinného do 3. júla 2013 s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona účinného do 3. júla 2013 trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorého výkon podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu štyri roky, počas ktorej uložil probačný dohľad nad správaním sa obvineného. Zároveň mu podľa § 51 ods. 4 písm. c) Trestného zákona uložil povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku obžalovaného V. K., nar. X. F. XXXX v N., trvale bytom B., D. č. XX, oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov č. 1Pv/571/14/7707-47 pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin podvodu podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že 7. júna 2013 v Prešove, na Notárskom úrade JUDr. F., W. M. v domnení, že ako ručiteľka podpisuje zmluvu o zriadení záložného práva k jej bytu na ul. D. č. XXXX/XX v Prešove za účelom poskytnutia pôžičky vo výške 7 000 eur jej synovi B. M. na úhradu jeho záväzku voči spoločnosti R., s. r. o., podpísala zmluvu o bezúročnej pôžičke sumy 39.000 eur od Y. M. a zmluvu o zriadení záložného práva k jej bytu v prospech Y. M., ktoré jej predložil obv. Z. T., pričom obv. Z. T. po tom, čo prevzal od Y. M. sumu 39 000 eur, uhradil 7. júna 2013 iba splatný záväzok voči spoločnosti R., s. r. o. vo výške 6 483,94 eura a zvyšnú sumu svojvoľne použil na nezistený účel, čím takto zaniklo záložné právo k bytu W. M. v prospech spoločnosti R., s. r. o. a vzniklo záložné právo k uvedenému bytu v prospech Y. M., následne 28. novembra 2013 v Prešove na Notárskom úrade JUDr. Č. obv. Z. T. po predchádzajúcej dohode s obv. V. K. predložil W. M. na podpísanie kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k jej bytu na obv. V. K. za kúpnu cenu 40 000 eur, ktorú W. M. podpísala v domnení, že podpisuje listiny potrebné k úprave existujúceho záložného práva k jej bytu z titulu ručenia za úhradu pôžičky poskytnutej spoločnosti R., s. r. o., pričom kúpnu cenu nikdy neprevzala a Y. M. bola za účelom výmazu jeho záložného práva k uvedenému bytu na jeho účet prevedená suma 30 000 eur a to z hypotekárneho úveru poskytnutého obv. V. K. a zabezpečeného záložnou zmluvou k uvedenému bytu v prospech hypotekárneho veriteľa SLSP, a. s., čím takto zneužitím neznalosti a dôverčivosti zodpovedajúcej jej vyššiemu veku, podvodným spôsobom previedli vlastnícke právo k bytu na ul. D.Á. č. XXXX/XX v B. z W. M. na obv. V. K. a takto spôsobili W. M., nar. X. M. XXXX, bytom B., D. č. XX škodu vo výške najmenej 40 000 eur, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Obvinený a prokurátor napadli uvedený rozsudok okresného súdu odvolaniami. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 18. apríla 2018, sp. zn. 2To/47/2017, podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil v napadnutom rozsudku výrok o treste vo vzťahu k obvinenému Z. T. a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku mu uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona účinného do 3. júla 2013 s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere tri roky, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie Z. T. zamietol ako nedôvodné.

Proti rozsudku krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 20. júna 2018 a jeho obhajcovi 22. júna 2018, podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu 29. júna 2018 dovolanie a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený v prvom rade uviedol, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku, čo podľa neho zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného vo výroku o treste. Ďalej uviedol, že v predmetnom konaní na základe vykonaného dokazovania nebolo unesené dôkazné bremeno, ktoré malo spočívať v preukázaní spáchaní zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 i ods. 3 písm. a) a c) Trestného zákona obvineným. Dodal, že

neuviedol do omylu W. M. s cieľom spôsobiť škodu na jej majetku ani sa nesnažil pripraviť poškodenú o vlastnícke právo k jej bytu, v danom prípade len sprostredkoval kúpu tohto bytu pre V. K., ktorý jasne v súdnom konaní deklaroval, že mal záujem o kúpu bytu sprostredkovanú mu obvineným. Obvinený pokračoval, že v danej veci bol byt poškodenej zaťažovaný v prospech záložného veriteľa, ktorý chcel pristúpiť k realizácii záložného práva dražbou pre nesplácanie úveru poskytnutého nezodpovednému synovi poškodenej. Ďalej uviedol, že s kupujúcim V. K. zaplatenej kúpnej ceny sa uspokojila aj pohľadávka záložného veriteľa, pričom obvinený na rozdiel od záložného veriteľa (ktorému boli vrátené poskytnuté peňažné prostriedky), poškodenej (ktorá obdržala kúpnu cenu) a V. K.G. (ktorý sa stal vlastníkom bytu) žiaden majetkový prospech nezískal, čo však podľa obvineného súd nezohľadnil.

V ďalšej časti obvinený uviedol, že v čase vydania rozhodnutia odvolacieho súdu (18. apríla 2018) bol bezúhonným, čo podľa neho súd vôbec nevyhodnotil. Naopak označil ho za „špeciálneho recidivistu“, aj keď sám súd uvádza, že z odpisu registra trestov vyplýva, že sa na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený. Podľa obvineného výkladom rozsudku odvolacieho súdu stráca zmysel pojem zahľadania odsúdenia, keďže tento súd práve na zahladené odsúdenia prihliadal, čo je v rozpore s judikatúrou súdov Slovenskej republiky i stanovisko Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Všetky vyššie spomenuté skutočnosti odôvodňujú záver, že mu nemal byť uložený výkon trestu odňatia slobody nepodmienečne. Na základe uvedených skutočností žiada jeho dovolaniu vyhovieť v celom rozsahu.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že vina obvineného bola zabezpečenými dôkazmi dostatočne preukázaná, pričom okresný ako aj krajský súd sa vysporiadali dostatočne s predloženými dôkazmi a tieto správne vyhodnotili. Čo sa týka trestu, prokurátor má za to, že odvolací súd správne posúdil, že vzhľadom na osobu páchatel'a, spôsob spáchania skutku, ako aj motív a následok, je uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov primerané. Na záver prokurátor uviedol, že po zákonne vykonanom dokazovaní, ako v prípravnom konaní tak aj na hlavnom pojednávaní bolo jednoznačne a bez pochybnosti preukázané, že obvinený svojím konaním naplnil všetky pojmové znaky skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý aj bol právoplatne odsúdený.

Na základe všetkých vyššie rozvedených skutočností prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov uvedených v ust. § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným Z. T. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je v posudzovanej veci zjavne splnený.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné, v súlade so svojou konštantnou judikatúrou, najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení,

na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku [rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012]. Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku. Ďalej je potrebné uviesť, že pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, hodnotí najvyšší súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

V súvislosti s namietaným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody je vo všeobecnej rovine potrebné uviesť, že podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Rovnako je však potrebné dodať, že podľa § 37 písm. m) Trestného zákona v prípade, ak sa na páchatela hľadá, ako keby nebol odsúdený alebo predchádzajúce odsúdenie bolo zahľadené, nie je možné takúto recidívu posudzovať ako priťažujúcu okolnosť. Avšak súd pri svojom rozhodovaní musí vždy zohľadniť všetky okolnosti podstatné pre priznanie tejto priťažujúcej okolnosti. Zákon tak ustanovuje potrebu materiálneho chápania recidívy, a to na rozdiel od jej čisto formálneho chápania. Súdom musí predovšetkým skúmať tie okolnosti, ktoré charakterizujú jeho vzťah k trestnej činnosti a možnosti nápravy. Rovnako je potrebné tiež vyhodnotiť povahu trestnej činnosti a jej závažnosť. Navyše podľa judikatúry zahľadenie odsúdenia alebo zákonná fikcia, že sa na páchatela hľadá, akoby nebol odsúdený, nebráni súdu, aby pri hodnotení osoby páchatela prizeral na skutočnosť, že páchatel v minulosti spáchal trestný čin a z tejto skutočnosti vyvodil príslušné závery, pokiaľ ide o sklon páchatela k trestnej činnosti, jeho vzťah k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, možnosť jeho nápravy a pod. Ale túto skutočnosť možno považovať za priťažujúcu okolnosť len vtedy, keď so zreteľom na svoju povahu (najmä so zreteľom na časový odstup medzi trestnými činmi, správanie páchatela v tomto medziobdobí, povahu minulého a terajšieho trestného činu a pod.) zvyšuje stupeň nebezpečnosti nového trestného činu pre spoločnosť (R 6/1975).

V predmetnej veci sa krajský súd v odôvodnení rozsudku nestotožnil s názorom okresného súdu pri rozhodovaní o treste a uviedol, že u obvineného „sa jedná o špeciálneho recidivistu, aj keď z odpisu registra trestov vyplýva, že sa na neho hľadá, ako keby nebol odsúdený. Pri hodnotení osoby obžalovaného je potrebné poukázať, že aj v minulosti už bol pre majetkovú trestnú činnosť právoplatne odsúdený a s poukazom na výšku spôsobenej škody (značná škoda), na osobu poškodenú, ktorá mala podpisovať predmetné doklady bez toho, aby vedela čo podpisuje vo veku 79 rokov, teda využil osobu staršieho veku na spáchanie trestnej činnosti, preto je potrebné uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody.“ Ak sa teda obvinený v minulosti opakovane dopúšťal úmyselnej majetkovej trestnej činnosti (podvody), vrátane tej, ktorá je predmetom tohto konania (špeciálna recidíva), nebol dôvod, aby na túto okolnosť krajský súd neprihliadol, nakoľko aj uvedená skutočnosť dotvára obraz o osobe obvineného.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného Z. T. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.